

gemeente
Zoetermeer

JAARVERSLAG LEERPLICHT/RMC 2017-2018

VOORWOORD

Alle jongeren verdienen het om een diploma te behalen dat past bij hun kwaliteiten en waarmee ze aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt. Niet ieder kind geraakt daar vanzelfsprekend en op dezelfde manier. Samen met u spannen we ons in om voor elk kind leerrecht te garanderen en belemmeringen waar mogelijk weg te nemen.

Dit jaarverslag leerplicht/RMC 2017-2018 biedt inzicht over de uitgevoerde activiteiten om verzuim en schooluitval tegen te gaan en jongeren in een kwetsbare positie naar de arbeidsmarkt te leiden.

Ik ben verheugd dat het opnieuw is gelukt het ongeoorloofd verzuim te laten dalen met 22,5% door de snelle acties van scholen en leerplicht bij licht verzuim. Aandacht loont! Daarom willen we de preventieve aanpak samen met de scholen en de JGZ (schoolartsen) ook aanscherpen bij zorgwekkend of langdurig ziekteverzuim, niet zelden een voorspeller van schooluitval.

In 2018 is het gelukt om het mooie resultaat van 2,4% schooluitval van het voorgaand schooljaar vast te houden. Het blijft een pittige uitdaging vanwege de meervoudige problematiek om dit verder te laten dalen, maar we zien dat leren in de praktijk en het bemiddelen naar een leerbaan of een passende werkplek zijn vruchten afwerpt. Met een sterke verbinding tussen zorg, onderwijs en arbeidsmarkt bieden we onze jeugd de beste kansen.

Jan Iedema
Wethouder Onderwijs

INHOUD

- 3 Leerplicht in één oogopslag

- 4 Het aantal leerplichtmeldingen in 2017-2018
- 4 Waar gingen de meldingen over?
- 5 Hoe zijn de meldingen afgehandeld?
- 5 Wat was het resultaat?
- 6 Goed nieuws: spijbelen is opnieuw afgenomen
- 6 Waar komen de spijbelmeldingen vandaan?
- 7 Protocol Ziekteverzuim als signaal
- 8 Waar hadden de vrijstellingen betrekking op?
- 9 Elk kind een passende plek
- 9 Thuiszitterpact
- 9 Cijfers thuiszitters

- 10 Beroepenfeest On Stage
- 10 Next Step
- 10 De overstap
- 10 No-Show-Actie

Contact met Leerplicht:
telefoon 079 - 346 9174 of
meldingenleerplicht@zoetermeer.nl

DE REGIONALE MELD- EN COÖRDINATIEFUNCTIE

INHOUD

- 11 RMC in één oogopslag

- 12 Startkwalificatie
- 12 Hoeveel voortijdig schoolverlaters hadden we?
- 13 Wie zijn de uitvallers en waar komen ze vandaan?
- 14 Hoe worden voortijdig schoolverlaters begeleid?
- 14 Uitstroom van nieuwe voortijdig schoolverlaters 2017-2018
- 15 Begeleiding "oude" voortijdig schoolverlaters
- 15 Preventieve inzet RMC

- 16 Kwetsbare jongeren
- 16 Instroomloket 16+
- 16 Toeleiding arbeidsmarkt voor praktijkonderwijs en speciaal onderwijs
- 17 Ketenaanpak Jonge Moeders
- 17 Begeleid Wonen Jongeren
- 18 ZZoN: als zorg stagneert.....

Contact met RMC:
telefoon 079 - 346 9123 of
rmmcmelding@zoetermeer.nl

LEERPLICHT IN ÉÉN OOGOPSLAG

RESULTATEN

VAN AFHANDELING MELDINGEN

1.492	Naar school
110	Alternatief scholingstraject
34	Haltverwijzing
46	Proces-verbaal
53	Melding ongegrond
34	Thuiszitter
20	Niet verwijtbaar/waarschuwing
105	Hulpverlening/opname
98	Niet langer zorgelijk
38	Verhuisd
31	Alsnog ongeoorloofd gedrag
2.059	Totaal

Totaal: 2.193 meldingen

2.059

VERZUIMMELDINGEN

0,9%	Absoluut verzuim (geen inschrijving onderwijs)	20 meldingen
0,5%	Luxe verzuim (verlof buiten de schoolvakanties zonder toestemming)	10 meldingen
52,7%	Relatief verzuim (licht, wettelijk en langdurig) (ongeoorloofd verzuim)	156 meldingen
39,8%	Zorgmelding	873 meldingen

18.907
LEERPLICHTIGE
LEERLINGEN
5-18 JAAR

1.472
LEERLINGEN
ZIJN GEMELD
(7,8%)

134

AANVRAGEN
VRIJSTELLINGEN

6,1%	Vrijstelling geregeld schoolbezoek	19 aanvragen
	Vrijstelling school-inschrijving	115 aanvragen

RESULTATEN

VAN AFHANDELING AANVRAGEN

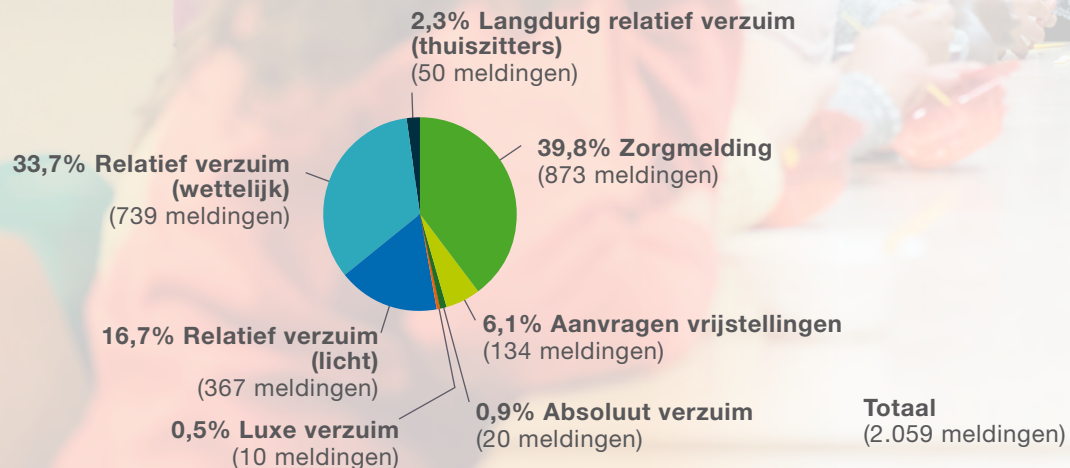
124	Verleend
3	Ingetrokken
7	Niet verleend
134	Totaal

AANTAL LEERPLICHTMELDINGEN IN 2017-2018

Het aantal leerplichtigen in Zoetermeer in het schooljaar 2017-2018 bedroeg 18.907. De leerplichtambtenaren ontvingen 2.059 verzuimmeldingen van scholen en deze meldingen hadden betrekking op 1.411 leerlingen. Een stijging t.o.v. voorgaand schooljaar (respectievelijk 1.681 meldingen over 1.159 leerlingen). Daarnaast ontvingen zij 134 aanvragen vrijstelling door ouders (t.o.v. 144 in het voorgaand schooljaar).

Grafiek 1 Verdeling meldingen naar soort verzuim, zorg en aanvraag vrijstelling (2.193)

WAAR GINGEN DE MELDINGEN OVER?

Absoluut verzuim

(geen inschrijving onderwijs)

Bij 67 leerlingen is onderzoek naar de schoolinschrijving verricht. Bij 20 leerlingen bleek er sprake te zijn van absoluut verzuim, 12 leerlingen zijn door tussenkomst leerplicht alsnog ingeschreven, 7 jongeren hebben vervangend traject gedaan, 1 jongere is opgenomen.

Luxe verzuim (verlof buiten de school vakanties zonder toestemming)

Er waren 10 meldingen over vermoedelijk luxe verzuim. Bij 6 leerlingen was er sprake van overmacht, er zijn 2 waarschuwingen gegeven en in 2 zaken is proces-verbaal opgemaakt tegen de ouders (t.o.v. 8 in 2016-2017).

Relatief verzuim (ongoorloofd verzuim)

De meeste meldingen gaan over ongeoorloofd verzuim (57,2%). De gemiddelde duur van spijbelen neemt nog steeds af, bijna een derde ligt al onder de wettelijke norm van 16 uur per 4 weken.

Zorgmeldingen hebben onder andere betrekking op schorsingen (155) en verzuim of dreigend uitval door omstandigheden die niet verwijtbaar zijn (406).

Aanvraag vrijstelling van onderwijs

Vrijstelling is mogelijk op grond van bijzondere omstandigheden, psychische of lichamelijke beperking of een vervangend scholingstraject. De meeste aanvragen zijn voor een vervangend scholingstraject (46%) en hebben veelal betrekking op het laatste jaar van de kwalificatieplicht.

HOE ZIJN DE MELDINGEN AFGEHANDELD?

Het team leerplicht, bestaande uit 5 leerplichtambtenaren, begeleidde leerplichtige jongeren en ouders op verschillende manieren:

- Het sturen van waarschuwingsbrief bij licht of eerst verzuim;
- Het oproepen van jongeren en ouders voor een gesprek op het gemeentehuis of school;
- Telefonisch contact met ouders en scholen;
- Het afleggen van huis- en schoolbezoeken;
- Uitvoeren van de domeincheck;
- Het opmaken van proces-verbaal, deelname aan overleg met de Officier van Justitie en de Raad voor Kinderbescherming en het optreden bij de zittingen van het kantongerecht;
- Uitzetten van alternatieve scholingstrajecten als regulier onderwijs niet mogelijk of wenselijk is;
- Deelname aan de Zorgactieteams op de scholen;
- Doorverwijzen naar hulpverlening en deelname aan zorggesprekken;
- Voorlichtingsacties op scholen voor leerlingen en onderwijzend personeel.

Tabel 1 Resultaten van afhandeling meldingen naar soort verzuimmelding

	Absoluut verzuim	Relatief (licht verzuim)	Relatief (wettelijk-verzuim)	Thuiszitten (langdurig) verzuim	Zorg-melding	Luxe	Totaal
Naar school	12	269	566	30	613	106	1.492
Alternatief scholingstraject	7	3	32	15	53	-	110
Haltverwijzing	-	23	11	-	-	-	34
Proces-verbaal	-	-	44	-	-	2	46
Melding ongegrond	-	16	35	-	-	2	53
Thuiszitter	-	8	3	-	23	-	34
Niet verwijtbaar/waarschuwing	-	8	6	-	-	6	20
Hulpverlening/opname	1	35	32	5	32	-	105
Niet langer zorgelijk	-	-	-	-	98	-	98
Verhuisd	-	5	10	-	23	-	38
Alsnog ongeoorloofd verzuim	-	-	-	-	31	-	31
Totaal	20	367	739	50	873	10	2.059

WAT WAS HET RESULTAAT?

Het resultaat van de meeste leerplichtacties is dat de jongeren weer naar school gaan (72,%) en het verzuim is beëindigd. Bij 110 jongeren is een vervangend schooltraject ingezet. En bij 105 meldingen is hulpverlening gestart (5%).

GOED NIEUWS: SPIJBELLEN IS OPNIEUW AFGENOMEN

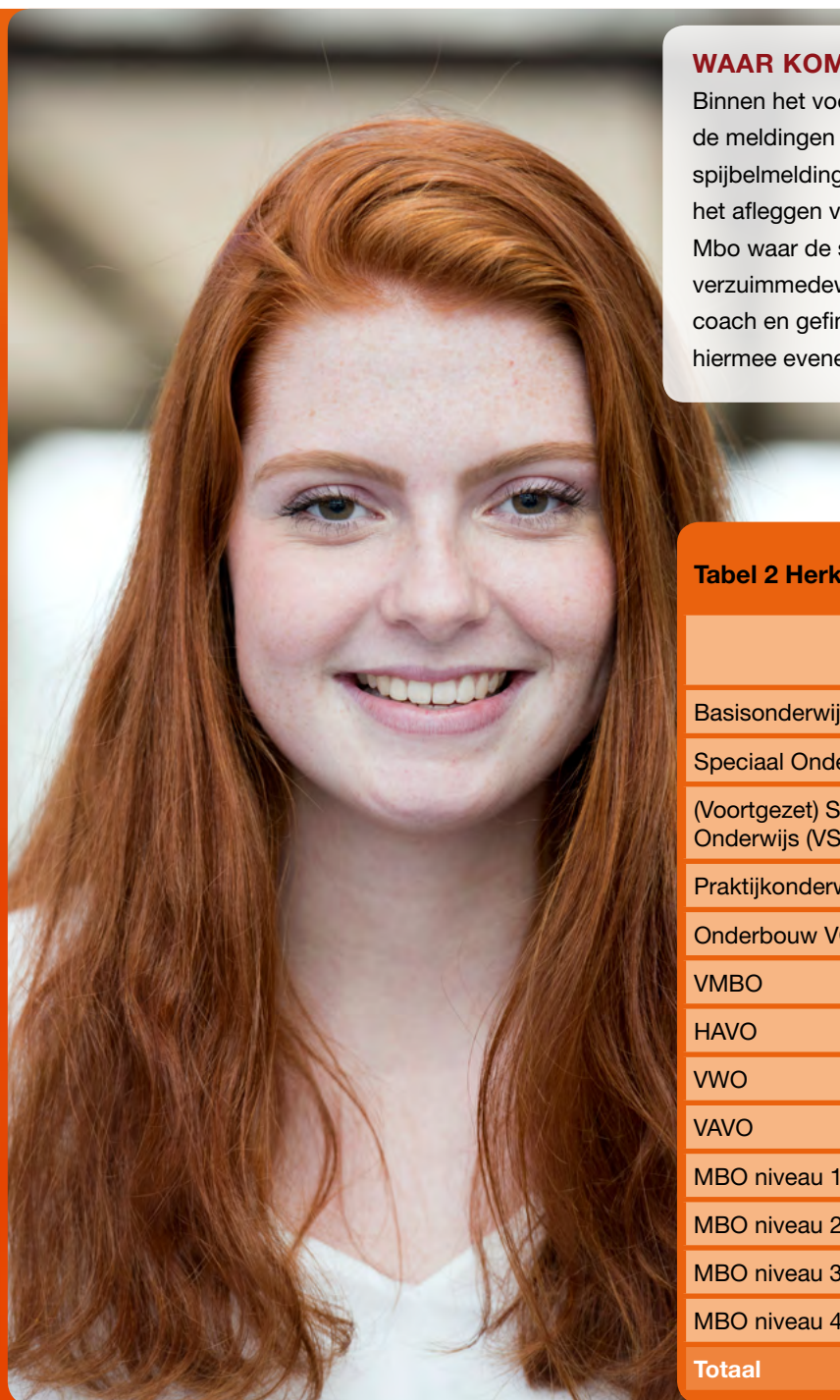
Door de snelle preventieve acties vanuit de scholen en leerplicht bij licht en beginnend verzuim wordt het spijbelen ingeperkt.

Uit de cijfers blijkt dat de duur en de omvang van het wettelijk ongeoorloofd verzuim het afgelopen schooljaar hierdoor opnieuw sterk zijn afgenomen.

Er waren 1.106 spijbeldingen (licht tot zwaar), die betrekking hadden op 823 personen. Hiervan hadden 625 leerlingen maar 1 verzuim melding gedurende het gehele schooljaar.

Bij een kwart van de verzuimende leerlingen is sprake van meerdere meldingen. Er is opnieuw een verschuiving zichtbaar van zwaar naar licht verzuim. In het schooljaar 2016-2017 werden 652 leerlingen geregistreerd met wettelijk verzuim (meer dan 16 uur in 4 weken) terwijl in het schooljaar 2017-2018 er nog maar 505 leerlingen geregistreerd zijn met wettelijk verzuim, een daling van maar liefst 22,5%! Dit schooljaar is daarom ook minder handhavend opgetreden door de leerplicht-ambtenaren. In totaal zijn er 34 Haltverwijzingen gedaan (69 in schooljaar 2016-2017) en is 46 keer proces-verbaal opgemaakt (87 in schooljaar 2016-2017).

Hoewel het ongeoorloofd verzuim is afgenomen, zien we wel een verdubbeling van het aantal zorgmeldingen. Enerzijds is dit het gevolg van intensievere samenwerking in de aansluiting onderwijs-jeugdhulp, anderzijds is de beleving dat de problematiek zwaarder wordt en op jongere leeftijd start.

WAAR KOMEN DE SPIJBELMELDINGEN VANDAAN?

Binnen het voortgezet onderwijs heeft het Vmbo het grootste aandeel in de meldingen (341). Met 491 meldingen ofwel 44,3% zijn de meeste spijbeldingen afkomstig van het Mbo. In 2014 is een start gemaakt met het afleggen van preventieve huisbezoeken bij het eerste verzuim op het Mbo waar de schooluitval het grootst is. Dit wordt uitgevoerd door verzuimmedewerkers van het mboRijnland en een ambulant jongeren-coach en gefinancierd door de gemeente. De ouderbetrokkenheid is hiermee eveneens vergroot.

Tabel 2 Herkomst scholen bij relatief verzuim (spijbelen)

	Relatief (wettelijk)	Relatief (licht)	Aantal	Totaal %
Basisonderwijs (BAO+SBO)	18	27	45	4,0%
Speciaal Onderwijs (SO)	-	3	3	0,3%
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs (VSO)	8	38	46	4,2%
Praktijkonderwijs (PRO)	7	29	36	5,4%
Onderbouw VO	13	28	41	3,7%
VMBO	91	250	341	30,8%
HAVO	42	23	65	5,9%
VWO	9	13	22	2,0%
VAVO	1	15	16	1,4%
MBO niveau 1	2	70	72	6,5%
MBO niveau 2	3	171	174	15,7%
MBO niveau 3	4	34	38	3,4%
MBO niveau 4	10	197	207	18,7%
Totaal	9367	739	1.106	100%

PROTOCOL ZIEKTEVERZUIM ALS SIGNAAL

De gemeente Zoetermeer laat jaarlijks circa 150 onderzoeken uitvoeren door de JGZ (schoolartsen). Dit onderzoek bij ziekteverzuim wordt, op verzoek van de school of leerplicht, uitgevoerd bij leerlingen die veel verzuimen wegens zorgwekkend of opvallend ziekteverzuim. Ouders worden hierbij betrokken. Nader onderzoek is nodig om de reden van het verzuim te achterhalen of de belastbaarheid te bepalen. Onderwijs, leerplicht en JGZ werken hierbij nauw samen. In het gesprek beoordeelt de jeugdarts of de leerling in staat is om onderwijs te volgen. Als dit gedeeltelijk het geval is, bespreekt de jeugdarts onder welke voorwaarden en wordt dit als advies teruggekoppeld naar de school.

Interventies door schoolartsen na onderzoek ziekteverzuim

Advies geven	93
Extra (medisch onderzoek)	3
Overleg huisarts/specialist	17
Overleg school	7
Verwijzing	32
Voorlichting	5

In 2018 zijn 157 leerlingen aangemeld en 111 onderzoeken afgerond. Bij 77 leerlingen is vastgesteld dat zij in staat waren onderwijs te volgen, 28 leerlingen waren gedeeltelijk in staat onderwijs te volgen, 6 leerlingen waren niet in staat onderwijs te volgen.

Bij 46 leerlingen was het onderzoek nog niet afgerond, die kwam mede door de beperkte beschikbaarheid van jeugdartsen in 2018. De leerlingen die blijven verzuimen na positief advies en de leerlingen die niet bij de schoolarts verschijnen, worden samen met hun ouders opgeroepen door de leerplichtambtenaar.

WAAR HADDEN DE VRIJSTELLINGEN BETREKKING OP?

In schooljaar 2017-2018 zijn 134 aanvragen vrijstelling door ouders ingediend. Hiervan zijn er 124 toegekend. De Leerplichtwet kent twee vormen van vrijstelling:

- vrijstelling van geregeld schoolbezoek
- vrijstelling van inschrijving bij een school

Bij 34 leerlingen is een volledige ontheffing (5a) afgegeven omdat na onderzoek is vastgesteld dat zij niet in staat zijn onderwijs te volgen en dat zorg of behandeling voorliggend is.

Bij 10 leerlingen is dit tot het einde van hun leerplicht, 22 leerlingen hebben één of meerdere scholen van het speciaal onderwijs bezocht. Ook bij deze kinderen wordt de integrale aanpak voortgezet om te kijken wat het ontwikkelperspectief is en of terugkeer in het onderwijs mogelijk is. Bij 4 kinderen is alsnog terugkeer naar speciaal onderwijs gerealiseerd. Het komt soms voor dat ouders een beroep willen doen op ontheffing van de leerplicht omdat zij geen passend onderwijsaanbod accepteren en buiten het onderwijs een oplossing zoeken. Zij kunnen zich wenden tot de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. Vanaf 2019 wordt door leerplicht een onafhankelijke arts ingeschakeld om te beoordelen of een kind niet in staat is onderwijs te volgen. In verband met het 4-ogen principe wordt ook het samenwerkingsverband passend onderwijs door de arts geraadpleegd.

Tabel 3 Afhandeling aanvragen

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

	grondslag	po	vo	mbo	totaal
Verleend 3a	aangepast schoolprogramma	-	1	-	1
Verleend 3b	toelating 15 jarige op mbo	-	1	2	3
Verleend 11	verlof bijzondere omstandigheden	3	6	-	9
Ingetrokken 11	verlof bijzondere omstandigheden	1	2	-	3
Niet verleend 11	verlof bijzondere omstandigheden	3	-	-	3

Vrijstelling van inschrijving

	grondslag	po	vo	mbo	totaal
Verleend 5a	lichamelijk of psychische niet in staat	19	13	3	34
Afwijzing 5a	lichamelijk of psychische niet in staat	1	-	-	1
Verleend 5b	bezwaar op basis van levensovertuiging	1	-	-	1
Verleend 5c	inschrijving bij school in buitenland	7	7	-	14
Verleend 15	vervangend leerwerktraject	-	24	38	62
Niet verleend 15	vervangend leerwerktraject	-	-	3	3

ELK KIND EEN PASSENDE PLEK

Een thuiszitter is een leerling die 4 weken of langer geen onderwijs volgt en die geen vrijstelling van de leerplicht heeft. Hoewel de term anders doet vermoeden, zitten de meeste thuiszitters niet letterlijk thuis maar volgen al naar gelang hun belastbaarheid een alternatief dagbesteding/scholingstraject of hulpverleningstraject. Met de invoering van het Passend Onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor het terugdringen van thuiszitters door het bieden van passende ondersteuning. De gemeente sluit hierbij aan door de jeugdhulp dichterbij of in de school te organiseren. Er vinden maandelijks thuiszitterstafels plaats in het po en vo met de voorzitters van de samenwerkingsverbanden, Jeugd en Gezinshulp, Jeugdbescherming West en Leerplicht om de voortgang te bewaken en waar nodig op te schalen.

THUISZITTERSPACT: DUUR THUISZITTEN IS AFGENOMEN!

De gemeente Zoetermeer heeft zich gecommitteerd aan het landelijk thuiszitterspact. De gezamenlijke ambitie is dat er in 2020 geen leerling langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of jeugdhulp. In het afgelopen schooljaar waren dat 25 leerlingen, terwijl het in het voorgaand schooljaar 2016-2017 nog 40 leerlingen betrof.

CIJFERS THUISZITTERS (langdurig relatief verzuim)

In het schooljaar 2017-2018 waren er 50 jongeren in de leeftijd van 5-18 jaar (0,26% van het totaal aantal leerplichtigen) die 4 weken of langer geen regulier onderwijs volgden en geen vrijstelling hadden. Bij 30 jongeren is de schoolgang hersteld, bij 13 jongeren is een schoolvervangend traject ingezet, 5 jongeren zijn opgenomen, 2 jongeren zijn verder begeleid door de RMC omdat ze niet meer leerplichtig waren.

Er waren 15 leerlingen die langer dan 4 weken geen schoolinschrijving hadden (**langdurig absoluut verzuim**). Dat is ook een mooie daling t.o.v. voorgaand verslagjaar (38 leerlingen). Het gaat hierbij veelal om nieuwe inwoners, onder andere statushouders waarbij het traject van begeleiding gezin en plaatsing school meer tijd vergt. Bij 8 leerlingen is een schoolinschrijving gerealiseerd en 7 leerlingen zijn een schoolvervangend traject gestart.

BEROEPENFEEST 'ZOETERMEER ON STAGE'

Een goede opleidingskeuze voorkomt schooluitval en loopbaanoriëntatie is daarom van groot belang. De gemeente nam samen met het onderwijs en bedrijfsleven opnieuw deel aan Zoetermeer On Stage. Tijdens dit beroepenfeest werden in drie rondes bijna 1000 leerlingen van het Vmbo in contact gebracht met beroepsbeoefenaars uit allerlei branches. Zij hadden daarvoor al een training 'Junior Netwerking' gekregen en eigen visitekaartjes gemaakt. Bij een match werd een afspraak gemaakt voor de Doe Dag waarbij alle leerlingen een dag meelopen op de werkvloer. Ook de docenten nemen deel aan de bedrijfsbezoeken zodat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in het bedrijfsleven.

www.zoetermeeronstage.nl

'NEXT STEP'

Voor leerlingen van het speciaal- en praktijkonderwijs is de vervolgstap na school vanwege een beperking extra spannend. De gemeente organiseert samen met de betrokken scholen ook een beursvloer voor deze leerlingen en hun ouders. Ze kunnen kennis maken met werkgevers, aanbieders van dagbesteding en organisaties die extra ondersteuning kunnen bieden. Voor de leerlingen valt er veel te zien en te doen om zo te ontdekken waar hun talenten liggen.

www.thenextstepzoetermeer.nl

DE OVERSTAP

Op het moment dat de eindexamenkandidaten van het Vmbo overstappen naar het Mbo lopen zij een groter risico op uitval. Zij behoren na het behalen van hun diploma niet langer tot het voortgezet onderwijs, maar zijn ook nog niet gestart op het vervolgonderwijs. In het preventieproject De Overstap werken de decanen van het voortgezet onderwijs, het Mbo en het RMC samen om de groep eindexamenkandidaten te volgen bij hun overstap en bieden zij waar nodig ondersteuning. Er zijn ook nadere afspraken gemaakt voor kwetsbare doelgroepen die meer zorg nodig hebben bij hun overstap naar het Mbo zoals het praktijkonderwijs, het speciaal onderwijs en het VAVO.

Ruim 98% van de leerlingen heeft de overstap succesvol gemaakt. De gemeente heeft de ouders van 804 eindexamenkandidaten Vmbo aangeschreven met het verzoek om informatie te leveren over de vervolgopleiding van hun kind. Op basis van de respons van de ouders en de decanen zijn 29 leerlingen die een risico liepen om niet aangenomen te worden, door Leerplicht/RMC in begeleiding genomen. Het ging hierbij om leerlingen die zich niet of te laat hadden aangemeld, afgewezen waren of nog geen leerbaan gevonden hadden. In 2018 zijn 7 leerlingen door leerplicht op een toelidingstraject naar onderwijs geplaatst. Twee jongeren zijn aan het werk gegaan.

www.voroc.nl of m.mathot@zoetermeer.nl

NO-SHOW-ACTIE

Na de zomer voeren leerplichtambtenaren, casemanagers RMC en verzuimmedewerkers van het mboRijnland gezamenlijk de jaarlijkse controleactie uit in de klassen van het Mbo. De NO SHOW actie wordt regionaal uitgevoerd en beoogt de volgende doelen:

- Controleren of studenten naar de zomervakantie daadwerkelijk met hun (vervolg)opleiding gestart zijn.
- Traceren en ondersteunen van jongeren waarbij de aanmelding niet goed verlopen is zodat ze alsnog geplaatst worden.
- Docenten wijzen op het belang van goede verzuimregistratie en melding.
- Studenten bekendmaken met de ondersteuning op gebied van loopbaanbegeleiding en zorg.
- Afleggen van huisbezoeken aan jongeren die niet bereikbaar zijn.

RMC IN ÉÉN OOGOPSLAG

DE REGIONALE MELD- EN COÖRDINATIEFUNCTIE

368
JONGEREN
TIJDELIJK GESTOPT

127
JONGEREN
TERUGGELEID NAAR
ONDERWIJS

241*
NIEUW VOORTIJDIG
SCHOOLVERLATERS
2017-2018

386
JONGEREN BENADERD

Alle jongeren die voortijdig hun
opleiding verlieten, zijn
benaderd met een
ondersteuningsaanbod.

270
JONGEREN
BEGELED
ONDERSTEUNINGS-
AANBOD

116
GEEN GEBRUIK
ONDERSTEUNINGS-
AANBOD

39% Begeleid naar school

32% Werk

21% Toeleidingstraject

8% Niet plaatsbaar

REDEN:

Werk/studie	61
Geen reactie	26
Wajong/beperking	21
Geweigerd	6
Inburgering	2

STARTKWALIFICATIE

Een voortijdig schoolverlater (vsv-er) is een leerling die het onderwijs verlaat zonder dat hij een startkwalificatie behaald heeft. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal Mbo2-, Havo- of Vwo-niveau. Voortijdige schoolverlaters moeten het liefst zo snel mogelijk weer terug naar school zodat ze een goede opleiding krijgen die bijdraagt aan hun kansen op de arbeidsmarkt. De gemeente levert daar een belangrijke bijdrage aan. In de wet op de RMC staan de taken van de gemeente als volgt beschreven:

- De realisatie van een sluitende melding en registratie van voortijdig schoolverlaters;
- Zorg dragen voor doorverwijzing en herplaatsing van voortijdig schoolverlaters;
- Het tot stand brengen van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

HOEVEEL NIEUWE VOORTIJDIGE SCHOOLVERLATERS HADDEN WE?

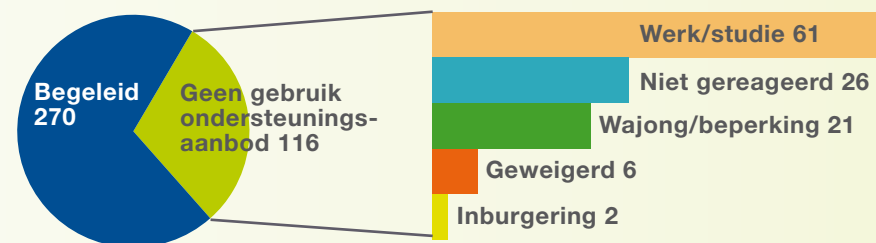
Een jongere die in het verslagjaar zijn opleiding voortijdig beëindigd en niet weer ingeschreven staat op 1 oktober van het volgend schooljaar wordt geteld als nieuwe voortijdig schoolverlater. Gedurende het schooljaar 2017-2018 hebben 368 jongeren hun opleiding (tijdelijk) beëindigd, hiervan zijn 127 teruggeleid naar onderwijs en waren er dus **241** nieuwe voortijdig schoolverlaters. Dit is 2,4% van de doelgroep. Hiermee is de gemeentelijke doelstelling om de uitval onder de schoolgaande jeugd van 12-23 jaar terug te dringen tot 2,7% opnieuw behaald.

Dit jaarverslag rapporteert over alle jongeren die tussentijds zijn uitgevallen, de inspanningen die geleverd zijn en de resultaten. Hierbij zijn ook 21 leerlingen van het praktijkonderwijs meegenomen al behoren ze formeel niet tot de doelgroep vsv. Het overgrote deel (99%) is ouder dan 18 jaar en valt niet onder de leerplicht of kwalificatieplicht en begeleiding vindt plaats binnen een vrijwillig kader. Alle jongeren die voortijdig hun opleiding verlieten, zijn benaderd met een ondersteuningsaanbod. Er zijn 386 jongeren benaderd, waarvan 270 jongeren gebruik hebben gemaakt van de begeleiding (t.o.v. 264 in het vorig schooljaar).

De RMC heeft 270 uitvallers begeleid naar school (47%), werk (34%) of toeleidingstraject (11%).

De totale uitstroomgegevens staan in tabel 4 (pagina 13).

Grafiek 2 Verdeling uitvallers 2017/2018 naar registratie en begeleiding (n=386)

WIE ZIJN DE UITVALLERS EN WAAR KOMEN ZE VANDAAN?

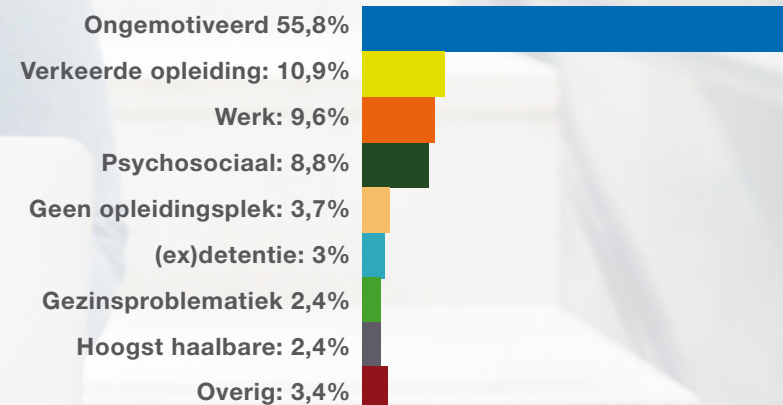
Er zijn verschillende redenen waarom leerlingen hun opleiding beëindigen. Het gaat om een gebrek aan motivatie (55,8%), verkeerde opleidingskeuze (10,9%), ze willen werken (9,6%) of kampen met psychosociale problematiek (8,8%). Het grootste deel van de voortijdig schoolverlaters was 18 of 19 jaar oud (71%).

Als we kijken naar de school waar ze uitgevallen zijn dan valt 75% (270) uit het Mbo. De uitval binnen het voortgezet onderwijs valt binnen de landelijke streefnorm. In het schooljaar 2017-2018 is extra ingezet op een goede begeleiding op en naar de arbeidsmarkt voor de leerlingen van het praktijk- en speciaal onderwijs die het uitstroomprofiel arbeidsmarkt hebben.

Tabel 4 Onderwijsachtergrond vsv-ers 2016-2017, naar leeftijd op ingangsdatum

Onderwijsachtergrond	Leeftijd						Totaal
	17	18	19	20	21	22	
Praktijkonderwijs	-	18	3	-	-	-	21
VSO	1	5	4	-	-	-	10
VMBO	-	18	2	-	2	-	22
HAVO/VWO	-	5	3	-	-	-	8
VAVO VMBO T	-	2	8	2	-	1	13
VAVO HAVO/VWO	-	2	9	6	5	-	22
MBO	7	126	67	37	28	20	285
Anders	-	2	1	1	-	1	5
Totaal	8	178	97	46	36	22	386

Grafiek 3 Reden uitval

HOE WORDEN DE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS BEGELEID?

Wanneer de problematiek school overstijgend is of de jongere al is uitgevallen, wordt deze na melding door de leerplichtambtenaar of casemanager RMC uitgenodigd om te kijken wat er nodig is. Jongeren tot 18 jaar vallen onder de kwalificatieplicht en worden door de leerplichtambtenaar op een vervangend scholingstraject geplaatst als terugkeer naar school niet mogelijk is.

Er wordt altijd contact gezocht met de school van herkomst om zoveel mogelijk gezamenlijk het traject uit te stippelen. Begeleiding kan variëren van advies en bemiddeling naar school tot intensieve begeleidingstrajecten waarbij samenwerking gezocht wordt met hulpverlenende instanties. De meeste begeleidingstrajecten zijn door de casemanagers RMC zelf uitgevoerd (68%). Als een jongere niet reageert en er verder geen school- of werkgegevens bekend zijn, brengt de casemanager een bezoek aan huis om de informatie op te halen en te kijken of degene toch hulp nodig heeft. Op deze manier probeert de RMC alle jongeren goed in beeld te houden. De RMC maakt onderdeel uit van het gemeentelijk jongerenloket en kan rechtstreeks gebruik maken van het re-integratieaanbod wanneer er sprake is van te grote afstand tot onderwijs en/of werk. Als de jongere inkomensondersteuning nodig heeft, wordt hij overgedragen naar klantmanager Werk, Zorg en Inkomen. De lijnen zijn kort en onderling wordt afgestemd wie de regie heeft op het traject van de jongere.

UITSTROOM VAN DE BEGELEIDE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS 2017-2018

Aan het eind van ieder schooljaar wordt gecontroleerd waar de jongere naartoe gaat na het aangeboden traject. Bij 47% van de begeleide jongeren is terugkeer naar onderwijs gerealiseerd, 33% is aan het werk gegaan en 10% zat nog op een toeleidingstraject bij de RMC of een andere ketenpartner. Hoewel het streven is zoveel mogelijk jongeren naar onderwijs terug te leiden, ziet het Ministerie van OC&W uitstroom naar werk ook als een positieve herplaatsing van de voortijdige schoolverlater als dit het hoogst haalbare is.

Tabel 5 Uitstroom begeleide nieuwe vsv-ers 2017-2018

Uitstroom naar	Aantal	%
Onderwijs	127	47,1%
MBO	104	39,3%
VO/VSO	1	0,4%
Overige onderwijs	18	6,7%
Startkwalificatie behaald	2	0,7%
Werk regulier	91	33,7%
Toeleidingstrajecten	29	10,7%
Nog in traject RMC	10	3,7%
Hulpverlening	7	2,6%
Reintegratie / WZI	12	4,4%
Wajong	3	-%
Niet plaatsbaar	23	8,4%
Geen motivatie	9	3,3%
Verhuisd	9	3,3%
Overig	5	1,8%
Totaal	270	100%

BEGELEIDING OUDE VSV-ERS (90 jongeren)

Behalve jongeren die in het verslagjaar uitvallen, begeleidt de RMC ook jongeren die al eerder het onderwijs hebben verlaten, de zogenaamde 'oude' voortijdig schoolverlaters. Het gaat bijvoorbeeld om voortijdig schoolverlaters, die nieuw in de stad zijn komen wonen of jongeren zonder startkwalificatie die zich melden bij het Werkplein. Soms bellen jongeren zelf weer op voor hulp en worden ze opnieuw begeleid. Er zijn 90 'oude' voortijdig schoolverlaters begeleid gedurende het verslagjaar.

Uit de cijfers blijkt dat jongeren die langer het onderwijs verlaten hebben, moeilijker terug te leiden zijn naar onderwijs (20% t.o.v. 47%). Daarom ligt binnen de aanpak voortijdig schoolverlaten meer nadruk op preventieve melding en ondersteuning door RMC bij verzuim en dreigend uitval.

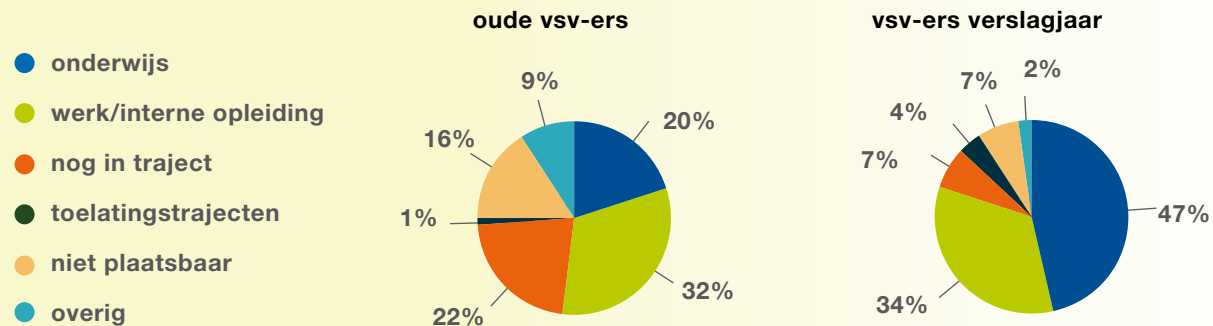
PREVENTIE INZET RMC

bij verzuim 18+ (399 jongeren) en zorg (245 jongeren)

Om de aangescherpte doelstelling van het kabinet te behalen, moet de preventieve aanpak geoptimaliseerd worden. Daarom is de meldtermijn verzuim voor jongeren ouder dan 18 jaar gelijkgetrokken met de meldtermijn voor de leerplichtigen. Absentie wordt digitaal geregistreerd door de docent in de les en meteen doorgegeven aan de verzuimmedewerker. De regionale werkgroep verzuim doet verbetervoorstellen aan de hand van ingebrachte casuïstiek zodat succesvolle pilots verbreed kunnen worden naar alle Mbo-opleidingen in de regio.

De school is het eerst verantwoordelijk om uitval te voorkomen en ondersteuning te bieden. Er zijn 1139 meldingen verzuim 18+ via het digitale verzuimloket DUO gedaan. De meldingen hadden betrekking op 633 jongeren. Bij een eerste melding volgt vanuit de RMC een schriftelijke reactie ter waarschuwing (357). Bij herhaald verzuim is door de RMC preventief bij 399 jongeren contact gezocht na melding verzuim en dreigend uitval. Met deze jongeren wordt vroegtijdig gesproken zodat de juiste steun ingezet kan worden. Daarnaast zijn 245 jongeren begeleid met een zorgmelding (psychosociaal, schulden, woonproblematiek etc.). Bij 75% van de gemelde jongeren met verzuim of met zorg is schooluitval voorkomen door de gezamenlijke inspanningen.

Grafiek 4 Uitstroom oude en nieuwe vsv-ers 2017-2018

KWETSBARE JONGEREN

INSTROOMLOKET 16+

Voor jongeren die zeer moeilijk plaatsbaar zijn of bij wie meer zorg nodig is om de Mbo-opleiding succesvol af te ronden, is het Instroomloket 16+ ingericht. Het mboRijnland (OSC), het ICOZ en de leerplichtambtenaar bekijken gezamenlijk wat nodig is om de jongere toch op de juiste (opleidings)plek te krijgen. Het signaleren van knelpunten en het opschalen bij problematiek draagt bij aan de

verbetering van de aanpak voortijdig schoolverlaten.

In 2018 zijn 41 jongeren aangemeld, 15 jongeren zijn ingestroomd in het Mbo, 13 jongeren zijn op een toeleidingstraject geplaatst, 6 jongeren zijn gaan werken, en bij 4 jongeren is een hulpverlenings-traject gestart, 2 jongeren zijn aan het RMC overgedragen.

Meer info: jzantvoort@mborijnland

TOELEIDING ARBEIDSMARKT VOOR PRAKTIJKONDERWIJS (PRO) EN SPECIAAL ONDERWIJS (VSO)

De verantwoordelijkheid voor de doelgroep Arbeidsbeperkten (voorheen Wajong) is van het UWV overgegaan naar de gemeente. In het schooljaar 2017-2018 is een start gemaakt met een integrale aanpak voor de leerlingen die uitstromen van het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs. Deze leerlingen krijgen een uitstroomprofiel voor onderwijs, werk of een arbeidsmatige dagbesteding.

Voor een goede aansluiting is de gemeente (het Jongerenloket) gedurende het laatste schooljaar van de leerling al betrokken bij de besprekingen over de uitstroommogelijkheden. Samen de leerling en ouders wordt gekeken welke ondersteuning (preventief) ingezet kan worden zodat de leerling een passende plek op de arbeidsmarkt krijgt en kan behouden.

Er zijn afgelopen jaar 22 leerlingen bemiddeld naar een werkplek waarvan het merendeel met loonkostensubsidie.

TOELEIDING NAAR BBL (leren en werken)

In samenwerking met de Leerwerkmakelaar zijn 24 jongeren bemiddeld naar een betaalde leerbaan in het Mbo (de zogenaamde BBL-route) waardoor zij alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

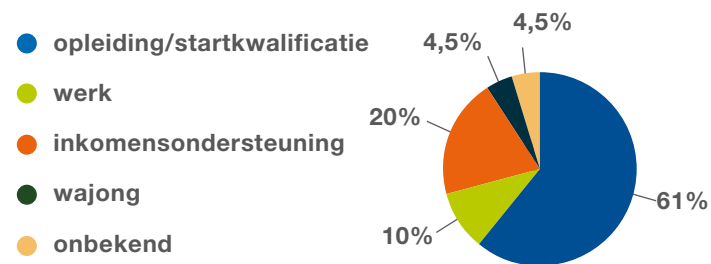

KETENAANPAK JONGE MOEDERS

Een jonge moeder is een vrouw die voor haar 20e jaar een kind heeft gekregen. Her RMC volgt jonge moeders tot 23 jaar. De daling van het aantal jonge moeders in de afgelopen jaren is in 2018 nog verder doorgezet. Er waren in Zoetermeer in totaal 69 jonge moeders in de leeftijd tot 23 jaar (het vorig schooljaar betrof dat 99). Er was 1 jonge moeder onder de achttien jaar (t.o.v. 8 vorig jaar), het merendeel is boven de twintig. Eén derde (23) was al in het bezit van een startkwalificatie.

Het JIP houdt in opdracht van de gemeente een spreekuur voor jonge moeders en zwangere meiden. Zij stappen makkelijker binnen bij deze laagdrempelige organisatie. De medewerker kijkt samen met de jonge moeder op welke gebieden er problemen of vragen zijn. Het JIP houdt het overzicht van de ondernomen acties en de doorverwijzingen en geeft de informatie door aan de RMC zodat op één centrale plek alle gegevens bekend zijn en waar nodig hulp ingezet wordt. In 2016 is het zorgpad voor Jonge Moeders in het kader van een innovatieproject kwetsbare zwangeren geactualiseerd en met de betrokken ketenpartners besproken. Jonge moeders die woonbegeleiding nodig hebben, vallen onder het project Begeleid Wonen Jongeren (BWJ).

Grafiek 5 Dagbesteding/inkomen van de doelgroep Jonge Moeders 2017-2018

BEGELEID WONEN JONGEREN (BWJ)

Woonbegeleiding aan kwetsbare jongeren is een effectieve maatregel voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid. Het project Begeleid Wonen Jongeren biedt een integrale aanpak op het gebied van wonen, leren, werken en zorg voor jongeren vanaf 18 jaar die niet thuis kunnen wonen, maar ook nog niet in staat zijn zelfstandig te wonen. De aanmelding en toeleiding verloopt via het RMC, de samenwerkingspartners zijn de wooncorporaties De Goede Woning, Vidomes en Vestia en het Mbo Rijnland.

De afgelopen jaren waren er minder woningen beschikbaar vanwege de extramuralisering in de zorg en de taakstelling die de gemeente Zoetermeer heeft met betrekking tot statushouders. Dit heeft er toegeleid dat er minder jongeren gebruik konden maken van het woonproject. Daarom wordt nu in het voortraject al begeleiding geboden. In de praktijk blijkt dat het woontraject hierdoor succesvoller verloopt.

In 2018 hebben 62 jongeren woonbegeleiding ontvangen (t.o.v. 34 in 2017). Inmiddels zijn 12 jongeren succesvol uitgestroomd naar zelfstandig wonen en zijn 50 jongeren nog in begeleiding, 2 jongeren zagen van het traject af. Voorwaarde voor deelname aan het project is dagbesteding via school, werk of leerwerktraject, voldoende inkomen en deelname aan het begeleidingstraject. Redenen voor deelname aan het project is een problematische thuisituatie (47), psychische klachten (1), praktisch functioneren (7) of dak/thuisloos zijn (7).

Contact: b.de.roode@zoetermeer.nl

ZZoN: ALS ZORG STAGNEERT.....

Het Zoetermeers ZorgNetwerk (ZZoN) is een multidisciplinair team van verschillende hulpaanbieders dat ingeschakeld kan worden als de zorg niet tot stand komt of stagneert. Zij hebben samen een brede scope waardoor er goed zicht is op wat er al voor de jongere is gedaan en welke acties genomen moeten worden om deze verder te helpen.

De focus ligt vooral op jongeren die geen onderwijs volgen omdat zij geen gebruik kunnen maken van het zorgaanbod van de school. Ook kan ZZoN andere zorgsignalen oppakken op het gebied van vrije tijd en veiligheid zoals overlastgevende jongeren of nazorg van ex-gedetineerde jongeren. Er zijn het afgelopen jaar 64 jongeren (tot 27 jaar) bij de gemeente gemeld vanwege beëindigen detentie. Bij 29 jongeren was sprake van recidive. Standaard wordt vanuit het jongerenloket gekeken of er ondersteuning nodig is op gebied van scholing, werk, zorg en inkomen. Zo wordt de verbinding gelegd met de veiligheidsketen.

In ZZoN nemen deel: Jeugd- en Gezinshulp, Jeugdbescherming West, stichting Kwadraad, MEE, MIDDIN, Brijder Verslavingszorg, Impegno, Jeugdgezondheidszorg, Buurtwerk, Homerun/ Humanitas, Jutters (FACT), Jeugdformaat, Ipse de Bruggen, Benitahome en het Jongerenloket van de gemeente Zoetermeer.

Meer info: s.akbar@zoetermeer.nl

Colofon

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.
Redactieadres: J.M. Gringhuis, Gemeente Zoetermeer, Tel 079 346 95 00
Ontwerp: www.bb-go.nl
Met dank aan fotograaf Marc de Haan voor de foto's van mboRijnland

centrum voor jeugd en gezin

